

PROVINCIAAL GOVERNEMENT VAN VRIESLAND. A A N B E S T E D I N G.

Op Donderdag den 4 April 1833, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door of van wege den Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, in bijzijn van den Hoofd-Ingénieur van den Waterstaat, aan het Lokaal van het Gouvernement binnen Leeuwarden, worden aanbesteed:

De vernieuwing van de nog bestaande verouderde gedeelten van het Paalschermwerk langs de Zeewering van het Workumer Nieuwland nevens het zoogenaamde Zool, alsmede de verzwareing van een Dijkvak aldaar over 790 ellen; — en zulks eerstelijk in zien afzonderlijke perceelen en daarna in massa.

Geschiedende deze besteding voor ieder perceel bij inschrijving op gezegeld papier en vervolgens bij opbod; — zullende overigens het Bestek daartoe ter lezing liggen aan het Gouvernements-Lokaal te Leeuwarden, mitsgaders op de gewone en meest gebruikelijke leesplaatsen, zoo in Vriesland, als in de overige Provincien; terwijl verder de noodige aanwijzingen zullen geschieden acht dagen vóór de aanbesteding door de aanwezige Opzigtters, en tevens de verlangde informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingénieur te Leeuwarden, en den Provinciaal Ingenieur te Harlingen.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 20 Maart. Men spreekt steeds van de waarschijnlijkheid eener wijziging van het ministerie. Zelfs de ministeriële Courier gewaagt daarvan. Dit blad erkent, dat de toestand van Groot-Brittannië thans zoodanig is, dat er een zoogenaamd krachtig gouvernement onvermijdelijk noodzakelijk is, ter beteugeling van de bewegings-partij, welke vooral sedert het invoeren van de parlementaire hervormings-bill, zoo wel in het huis der gemeenten als over het geheele land, zich met verbubelde kracht doet gelden. „De worsteling alhier te lande (aldus luid de verklaring van den schrijver, die tot dus verre de eischen der bewegings-partij met warmte ondersteunde) is tusschen armoede en eigendom; de hervorming van het huis der gemeenten heeft den aard van die worsteling niet veranderd, ofschoon zij deszelfs finale ontwikkeling heeft verschoven.”

De heer *Dedel* heeft den 16den eene bijeenkomst gehad met lord *Palmerston*, en den 19den eene conferentie met genoemden Britschen staatsman en met prins *Talleyrand*. Het zeggen is, dat de voorloopige bijeenkomst met lord *Palmerston* niets bevredigends heeft opgeleverd, en naar luid van het avondblad der torij-partij, was het niet onwaarschijnlijk, dat de bijeenkomst van den 19den de laatste zoude zijn geweest met den Franschen gezant, uithoofde deszelfs eischen van zoodanigen aard waren, dat de Nederlandsche gevolmagtigde niet in staat was, daaraan te voldoen, en dat, zoo er al nadere bijeenkomsten mogten plaats hebben, er geen grond was, om het treffen van een bestand te mogen verwachten.

Den 19den moet de heer *Dedel* ook eene langdurige bijeenkomst hebben gehad met den Russischen ambassadeur. — Van eene vrij onpartijdige zijde wordt verzekerd, dat graaf *Lieven* wellicht door den heer *Matuzewicz* als gezant van Rusland in Londen zoude worden vervangen.

Een gerucht, dat don *Pedro* den 6 dezer zoude gecapituleerd hebben, wordt als geheel onwaar beschouwd. Met een vaartuig, hetwelk den 12den van Vigo (slechts eene dagreize van Oporto gelegen) vertrokken is, heeft men daarvan niets vernomen. Gisteren is weder een schip met 300 Fransche soldaten, benevens krijgs- en levensbenodigdheden, uit Duins naar Oporto gezeld; eerstdaags moeten nog meerdere vaartuigen derwaarts vertrekken. — Het smaldeel van den admiraal *Sartorius* lag den 12den bij de Bayonne-ellanden. Genoemde vlootvoogd, welke de dienst der constitutionelen moede schijnt te wezen, zoude zijn kommando nederleggen.

Het fregatschip *de Prins van Oranje*, komende van Batavia en bestemd naar Rotterdam, is den 18 dezer te Portsmouth opgebragt. Gemelde Oost-Indiëvaarder is door den Britschen koter *de Stork* aangehouden. Luidens berigten uit Deal van dien dag, bevonden zich voor als nu in Duins slechts twee Fransche en twee Britsche kruisers, terwijl het overige gedeelte van de gecombineerde vloot nog gezamenlijk in zee was, en daags te voren aan dezelve nieuwe dépêches, met Zr. Ms. schip *Scout*, waren toegezonden.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 21 Maart. Het gerucht verspreidt zich, dat het Russische eskader Fransche oorlogsbodems in de Middellandsche zee had ontmoet en dat de schepen dier natien elkander niet gegroet hadden.

De inzeekening, ten behoeve van den heer *Laffite*, gaat met den stormmarsch voort. Het aanbod van 100,000 fr. door den heer *Aguado* gedaan, heeft onder het publiek eenen algemeenen kreet van voldoening doen opgaan, en onder de bankiers verwekte het eene algemeene afkeuring. Inderdaad, de heeren van de hooge finantie hebben gevreesd door het voorbeeld van den exbankier van het hof van Spanje te worden medegesleept. Ook heeft dezen ochtend eene vergadering plaats gehad bij eenen van hen, en men heeft besloten dat er onder de groote bankiershuizen geene inzeekening zoude geopend worden. Men heeft evenwel reden te gelooven dat de publieke meening ook de groote financiers noodzaken zal, om de koorden hunner beurs los te maken.

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE, den 19 Maart. Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden. Voorzitter de heer *d'Escury*. Opening ten half elf ure. Tegenwoordig 51 leden, met den voorzitter. Afwezig de heeren *Luyben*, *Ingenhousz*, *van Tuyll van Heeze* en *Beelaerts*. Z. Exc. de minister van financiën bevindt zich in de vergadering. Lezing en goedkeuring der notulen van Zaterdag jl.

De commissie tot de verzoekschriften doet verslag bij monde van de heeren *Frets* en *Quintal*, op een verzoekschrift van *J. H. Engelbert van Noy*, die dispensatie voor het sluiten van een huwelijk met de zuster van zijne overledene vrouw verzoekt, en op een ander van landeigenaren en landgebruikers in het kanton Oude Pekel-A, welke bedenkingen tegen de kadastrale werkzaamheden inbrengen. Het eerste stuk zal ter zijde en het tweede ter griffie nedergelegd worden.

De beraadslagingen worden geopend over het ontwerp eener algemeene nieuwe wet op het personeel.

De heeren *Hinlopen*, *van Swinderen*, *op den Hooff*, *van Nes*, *Repelaer*, *Warin*, *van Reenen*, *van Suchtelen*, *Luzac*, *de Bordes* en *van Alphen* brengen onderscheidene bedenkingen tegen het ontwerp in, doch verklaren dat zij de voordragt zouden aannemen, om de behoeften der Schatkist; om de erkende verbeteringen welke zij in de personele belasting zal daarstellen, als daar zijn het belasten der weelde in plaats van de behoefte; om het verleenen van meerdere vrijstellingen, ten voordeele van de mingevoeden; om het voorkomen van de menigvuldige tegenstrijdigheden en onregmatigheden, welke er in de tegenwoordige wet bestonden, enz. Zij namen de wet aan om dat nog Zaterdag een nieuwe accijs was aangenomen, die over het algemeen op de mingevoeden meer dan op de rijken zoude drukken, en er eene juiste verhouding in het belastingstelsel moest worden daargesteld. Maar thans bestond er ook noodzakelijkheid om bezuinigingen in 's lands uitgaven daar te stellen en de behoeften te verminderen; opdat de belastingen alle reeds hoog opgedreven, geens verdere verhoogingen zouden behoeven te ondergaan, en men de uitgaven door de inkomsten zoude kunnen dekken. Het sluiten van eenen eervolle vrede, dien men wenschte, zoude groote uitgaven kunnen doen vermijden, en men hoopte dan ook, dat bij de eerstvolgende te behandelen staatsbegrooiting de regering zou kunnen toonen het spoor der bezuinigingen werkelijk te zijn ingeslagen.

Terwijl bovengemelde leden de wet zoo om de tijdsomstandigheden als om de verbeteringen, die zij bevattede, zouden aannemen, hebben zij echter de bedenkingen, welke zij daartegen nog hadden, ontwikkeld; ten einde daaromtrent nog eenige inlichtingen van den minister te bekomen, de uitlegging van Z. Exc. te vernemen, of ook wel om daarop bij de uitvoering der wet te letten.

De voornaamste bezwaren tegen de wet kwamen hierop neder, dat het eenigzins onbillijk was al de haardsteden, hetzij opene of toegemetselde, gelijkelijk te belasten; dat het voor de helft der huurwaarde bezwaren van pakhuizen enz., voor den handel bestemd, niet was overeen te brengen met het vrijstellen van de schuren voor den landbouw; dat het voor de kleine eigenaars van huizen te drukkend was om ook voor de huurwaarde van hunne verhuurde huizen aansprakelijk te zijn; dat de belasting op werkboden te zwaar was, vooral wat de boerenknechts betreft; dat daaronder ook

konden worden begrepen, onder eenen of anderen vereerenden titel, de gouverneurs en gouvernantes, rentmeesters, secretarissen enz.; dat men ook zou moeten betalen voor deuren en vensters zoo van ongebruikte zolders als stallen voor het vee; dat de opgegeven grootte van de ramen, om van het venstergeld bevrijd te zijn, te klein was; dat de wet de groote steden ten koste van de kleine steden zoude bevoordeelen; dat de wet onduidelijk was; dat men niet wist wat er onder uitpakking van goederen in de wet verstaan werd, dat het al te drukkend was om de boeren paardengeld te doen betalen, zoodra zij slechts de bank van hun rijtuig op riemen deden hangen, waardoor men dat rijtuig niet meer als voor den landbouw bestemd kon beschouwen, enz.

Gelijke bezwaren werden aangevoerd door de leden die zich tegen het ontwerp verklaarden, zijnde de heeren *Weerts*, *Schimmelpenninck*, *van Dam van Isselt*, *Lemker* en *van Sijtzama*. Dezelve spraken meerendeels ten voordeele van den landbouw die, naar hunne meening, meer dan de handel zoude worden bezwaard. Zoo vonden zij zeer onaannemelijk de bepaling, om van boerenknechts belasting te doen betalen, daar die knechts toch of welligt zouden worden afgeschaf of de boeren geene meerdere zouden aannemen, en wel met dat gevolg dat, zoodra bij herstelde rust duizenden dezer arbeiders uit de schutterijen naar hunne woonplaatsen terugkeerden, zij zich van hun middel van bestaan zouden beroofd vinden, hetgeen de leden onstaatkundig achtten.

De heer *Op den Hooff*, die de bepaling omtrent het voor de pakhuizen betalen der huurwaarde onder anderen bestreed, en aantoonde dat de regering zelve in 1829 die bepaling onbillijk genoemd had, beantwoordde den heer *van Dam*. Hij ontkende niet den rijkdom dien de stad Amsterdam in zich vereenigde; hij dankte den spreker voor zijne gunstige beschouwing dier stad en van den handel, doch moest van zijnen kant opmerken dat die stad ruimschoots in 's Rijks belastingen bijbragt en verder zou bijbrengen. Ja, volgens eene berekening die de spreker omtrent de opbrengst der personele belasting in 1828 had nagegaan, was er in Gelderland door den boer *f 1* en in Noord-Holland *f 3* opgebragt, in welke laatste som de stad Amsterdam wel in ruime mate zou hebben gedeeld. Tegenwoordig betaalde die stad in het personeel, met de opcenten, *f 1,250,000*; en ook volgens de nieuwe aan de beraadslaging onderworpenere wet zou de stad Amsterdam zeker niet het minste betalen. Wat echter de bedenking van gegraven kanalen enz. betrof, zoo moest hij den heer *van Dam* doen opmerken, dat die toch niet alle strekken uitsluitend in het belang van Amsterdam, maar wel de gelijk ook in dat van andere steden in het gansche land. Hij zou liever de min volmaakte voordragt dan de bestaande slechte wet aannemen.

De heer *van Sijtzama* beantwoordde den heer *Op den Hooff*. Het is niet genoeg, zeide hij, eene vergelijking tusschen provincien te maken, daar toch in eene zoo groote stad als Amsterdam een groot getal personen bij elkander wonen, hetgeen in Gelderland het geval niet is. Men konde even zoo eene vergelijking maken in de stad Amsterdam zelve, tusschen rijke buurten en arme hoeken, met eene opeengestapelde bevolking.

Z. Exc. de minister van Financiën heeft het ontwerp in het breede verdedigd, en aangetoond, dat de personele belasting de oudste belasting der wereld kan genoemd worden. Z. Exc. heeft betoogd dat onze wetgeving op het personeel grootendeels tot dus verre berustte op Fransche grondslagen; dat de regering sedert 1809 onophoudelijk aan de nieuwe wet met de kamer had gearbeid; dat zij daardoor een trap van volmaaktheid schijnt verkregen te hebben; dat men wel eenige bezwaren daarin konde vinden, doch ook denken moest dat de ontduiking der wet moest worden voorgekomen; dat men zich niet door te ver gedrevene philanthropique denkbeelden bij beoordeelen eener belastingwet moest laten wegslepen, want dat alsdan geene derzelve immer tot stand zoude kunnen komen. De gemaakte bijzondere bedenkingen beantwoordde, deed de minister opletten dat de pakhuizen in 1806 met 10 pCt. en tegenwoordig met 4 pCt. waren bezwaard, en nu, volgens de nieuwe wet, slechts met 2½ pCt. van de huurwaarde zouden worden belast. Hetzelfde was het geval met de werkboden, die in 1806 tot 1815 met *f 3* bezwaard waren, terwijl men in 1816 *trois journées de travail* van de arbeiders liet betalen, hetgeen ook op *f 3* neder kwam. Volgens de aanhangige wet zal dit slechts de helft belooopen. Bovendien is het getal inwonende boerenknechts zeer gering en bedraagt nooit meer, voor zoo ver men heeft kunnen nagaan, dan drie, waarvoor toch de boer, bij zoo vele vrijstellingen, wel eene geringe belasting zal kunnen opbrengen. Het belasten van mannelijke dienstboden was onstaatkundig genoemd, maar in 1806 waren dezelve met *f 30* boven de vrouwelijke bezwaard. Het aansprakelijk stellen van den verhuurder voor den huurder is eene noodzakelijkheid, om alle hatelijke gemeenschap tusschen de administratie met zoo vele, meerendeels onkundige, personen voor te komen. De eigenaar zal bovendien wel zorgen niet dan fatsoenlijke lieden, in zijne woning op te nemen. Het is toch eene onbillijkheid dat de eigenaar hooge huur zal trekken en de Regering slechts non-valeurs bekomen van zulke behoefte menschen, gelijk tegenwoordig maar al te veel het geval is. Voor de gebouwen, waarvoor geene huurwaarde zal worden betaald, zal ook geen venstergeld moeten worden voldaan. De grootte der vrijgestelde vensters tot op 30 vierk. palmen, is ruim voldoende, wil men alle ontduiking voorkomen. Het onbepaald belasten van haardsteden is het gevolg van de raadplegingen die er over de wet bij de kamer hebben plaats gehad, welke het stelsel niet goedkeurde om de schoorsteenen te laten stoppen, en het misbruik intusschen moest worden geweerd. De minister gaf echter de verzekering, dat men de zalen niet zou behoeven te ontzien, dat men den mantel van den schoorsteen zou kunnen behouden indien men de pijpen daarvan wegbrak. Over de twist waar de meeste armoede heerschte, welke stand het meeste werd bevoordeeld, zoude Z. Exc. niet spreken. De minister beschouwde dit ondoelmatig. De opbrengst der personele belasting naar de nieuwe wet zal voor de schatkist niet veel meer zijn dan thans, maar veel minder. Het principaal wordt eenigzins verhoogd, maar de 75 opcenten worden weggelaten. In het kort, de voorgedragene wet is billijker, regmatiger en doeltreffender, voorkomt het misbruik en de ontduikingen en Z. Exc. prijst dezelve gerustelijk ter aanneming der kamer aan.

De heer *van Dam* houdt de bekomene inlichtingen voor onvoldoende, als ook de heer *Weerts*, terwijl de heer *van Reenen* de wet aanneemt, onder voorbehouding, om, indien uit de ondervinding mogt blijken dat daarin ongerechtigdheden gelegen zijn, daaromtrent aan de Kamer een voorstel van wet te kunnen doen.

Nadat Z. Exc. de minister van financiën op deze bedenkingen nogmaals had geantwoord, werd het ontwerp in omvraag gebragt. Van de 51 tegenwoordige leden verklaren zich slechts elf daar tegen, zoodat het is aangenomen en aan de Eerste Kamer zal worden gezonden.

Tegen hebben gestemd: de heeren *Schimmelpenninck*, *Weerts*, *van Dam van Isselt*, *Lemker*, *van Boelens*, *van Nagell*, *Bijleveld*, *van Randwijck*, *Dijkmeester*, *Gockinga* en *van Sijtzama*.

De centrale afdeling heeft verslag gedaan omtrent het ontwerp van wet, houdende veranderingen in den twaalfden titel van het Tweede Boek van het Burgerlijk Wetboek, waaromtrent de beraadslagingen op Donderdag aanstaande, ten 12 ure, zullen worden gehouden.

De zitting is tot dien tijd gescheiden.

Van den 21sten. De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden beraadslaagd over de voorgestelde wijzigingen in den 12den titel van het 2de boek des burgerlijken wetboeks, handelende over *uiterste willen*. Bij stemming is de titel aangenomen met 34 tegen 4 stemmen, zijnde die van de heeren *Schimmelpenninck* *van Reenen*, *van Boelens* en *van Sijtzama*.

De Baron *van Zuijlen van Nijvelts* is heden in deze residentie aangekomen.

Z. K. H. de Prins *van Oranje* heeft zich H. Dingsdag uit het hoofdkwartier naar Soestdijk begeven, alwaar eenige verbeteringen aan Hoogstdeszelfs Paleis worden gemaakt. 's Pritsen verblijft aldaar zou echter kort van duur zijn.

ROTTERDAM, den 23 Maart. Volgens een brief van Smirna, in dato 20 Februarij, geschreven door een handelhuus aldaar aan zijne vaste correspondenten alhier en aangebragt over Triest, hebben de Egyptenaren den dag te voren, den 19den, zich van Smirna meester gemaakt, zoo als de uitdrukking luid, met toestemming van het algemeen, zoo dat de rust en veiligheid geen oogenblik waren gestoord, en wel ongestoord zouden blijven, even zoo goed als in al de andere steden, welke door die natie zijn bezet geworden.

LEEUWARDEN, den 25 Maart. Ten aanzien der bepalingen nopens den landstorm, luidt de ministeriële aanschrijving, dat de exercitien van den landstorm, door de gouverneurs der provincien bevolen, voorloopig zullen worden geschorst, alzoo er ten aanzien der exercitien, zoo wel als over de uniform der hoofd- en subalterne officieren, een reglement van de hooge regering zal emaneren.

Dezer dagen is ter Algemeene Landsdrukkerij te 's Gravenhage en bij de voornaamste boekhandelaren des rijk, tegen den prijs van f 2, verkrijgbaar gesteld een werk, getiteld: *Beschouwing van de kadastrale uitkomsten in Zuid-Holland, door jonkh. J. C. R. van Hoorn van Burgh, hoofd-inspecteur, tevens inspecteur van het kadaster.* Men gevoelt, dat dit werk, hetwelk behalve eene zeer lezenswaardige inleiding over den toestand van genoemd gewest, eene reeks van statistieke opgaven behelst, niet slechts voor ambtenaren, maar ook voor leden van plaatselijke besturen, heemraadschappen en andere collegien, alsmede voor eigenaars of bestuurders van vaste goederen en gezette beoefenaars der staatshuishoudkunde, wezenlijk belangrijk is, en door hen met vrucht geraadpleegd zal worden.

In het Brusselsch blad de *Lynx* vindt men een bericht uit St. Omer, van den 13 dezer, volgens hetwelk, ten gevolge van eenige plaats gehad hebbende twisten in de herbergen aldaar, de Hollandsche onder officieren en soldaten in hunne kazernen tot nader order waren geconsigneerd, en alle vergunningen om uit te gaan ingetrokken. Men wachtte te Brussel binnen kort prinses *Adelaide*, tante van de Koningin der Belgen, en sprak van eene tweede overkomst van de Koningin der Franschen tegen Juij aanstaande, het vermoedelijke tijdstip der bevalling van de Koningin der Belgen. De *Independant* vermeldt, dat de Fransche kolonel *de Mobrau*, die het bevelvoert het groote reserve park van het Fransche leger had tijdens het beleg der citadel, in België is gekomen, om de terugkeering van het nog achtergebleven materieel naar Frankrijk te bespoedigen; tevens was dezelve belast met de betalling van al het nog door het Fransche gouvernement verschuldigde voor het deel der administratie, hetwelk aan zijne zorgen was toevertrouwd geweest.

MENGELEWERK.

OVER DE OORSPRONKELIJKE LIGGING VAN DEN AANLEG DER STAD LEEUWARDEN AAN DE MIDDELZEE.

Wanneer wij ons de liefde tot het Vaderland voorstellen onder het bekende beeld, van de elkander opvolgende kringen, welke een vallend voorwerp op het vlak des waters veroorzaakt, die zich allengs verbreeden, en eindelijk onmerkbaar wegmelten, — even gelijk wij onze liefde het eerst tot onze huisselijke betrekkingen, tot onze geboorteplaats en gewest bepalen, en daarna tot het gansche vaderland en de geheele menschheid uitbreiden; — dan baart het ons menigmaal verwondering, dat deze liefde zoo weinig invloed op, en in zoo geringe betrekking staat met de wetenschappelijke belangstelling, welke wij der Geschiedenis en de kennis van onzen geboorte- grond verschuldigd zijn. — Hoe zonderling het ons ook moge voorkomen, van met de Geschiedenis van *Rome* en *Griekenland*, of van een ander verafgelegen rijk nauwkeurig bekend te zijn, en omtrent die van het land of de plaats, welke wij bewonen, niet de minste, of wel zeer geringe, kennis te dragen: — zeker is het, dat dit ten aanzien veler Friezen in het algemeen, en aangaande de bewoners van *Leeuwarden* in het bijzonder, van toepassing is.

Niet, dat wij dit aan onverschilligheid, aan eene zucht naar het verre, vreemde en, in schijn, grootere zouden willen toeschrijven. Neen! hoe weinig zouden wij onze stadgenooten kennen, en hoezeer hen moeten miskennen, indien wij zulks durfden vooronderstellen — indien wij niet overtuigd waren, dat de oorzaak hiervan een geheel anderen grond had, die door de omstandigheden werd gewijzigd. — De Geschiedenis van de opkomst en den bloei van Friesland's Hoofdstad deels door S. A. GABBEMA, in zijn *Verhaal van Leeuwarden*, geboekt, kan den weertlust van den belangstellenden lezer wel bevredigen, doch geene voldoening verschaffen; — die in den *Tegenwoordige Staat van Friesland* is niet in ieders handen, en vandaar, dat, bij gebreke van die hulpmiddelen, welke andere stedelingen onzes vaderlands ten dienste staan, de weinige bekendheid met den voormaligen toestand en de lotgevallen zijner geboortestad den Leeuwarder, ten onregte, als geringe belangstelling, of wel als onverschilligheid wordt aangetogen.

Was het dan ten allen tijde en voor allen, die zich tot het beoefenen der Geschiedenis geneigd gevoelden, een heilige plicht, ja zelfs behoefte, hunne krachten aan die hunner geboorteplaats te wijden, — ook wij zouden vreezen ons aan ondankebaarheid, aan gebrek aan eerbied schuldig te maken, jegens eene vaderstad, aan welke wij ons door zulke sterke banden en streeuende herinneringen geboeid gevoelen, indien wij niet volgaarne aan haar onze oefeningen wijdden. Hoe gering onze krachten ook nog zijn mogen, wij wilden, ten minste, door het betoonen van een' goeden wil, of door eene poging, ons van eene verplichting trachten te kwijten, wier voldoening voor het vaderlandsch gevoel reeds eene zoo aangename gewaarwording oplevert.

Is de plaatsbeschrijving of de kennis van den voormaligen toestand des lands de onontbeerlijke grondslag, waarop het gebouw der geschiedenis moet worden opgetrokken, — zij is des te belangrijker naar mate de veranderingen menigvuldiger en de verschillen grooter zijn, die een tijdsverloop van zoo veel eeuwen heeft gewrocht. Niemand zal derhalve de belangrijkheid van het behandelde onderwerp in twijfel trekken, die slechts de verbazende omkeeringen nagaat, welke *Leeuwarden* van eene zeeplaats tot eene landstad hebben herschapen. — Het zakelijk deel van het volgende vertoog bevat een gedeelte van een uitvoerig Onderzoek, aangaande de oorspronkelijke uitgestrektheid, en den tijd en de wijze van opslijking der *Middelzee*, welke *Leeuwarden* eenmaal bespoelde; hetwelk wij, benevens een ander belangrijk stuk van wijlen den Eerw. Heer P. Brouwer, Pz., onder den titel van *Bijdragen tot de Geschiedenis der Middelzee in Friesland*, met onzen geachten vriend W. VAN PEIJMA hopen in het licht te geven. Doch daar wij, sedert de bewerking, zelfs van ervaren mannen, zeer verschillende meeningen, aangaande den loop dezes zeeboezems in en om *Leeuwarden*, mogten vernemen, zoo moesten deze ons natuurlijk schroomvallig maken, in het voordragen van eene, naar wij meenen, zeer waarschijnlijk gissing; en het is uit dien hoofde, dat wij het wagen, dit gedeelte des Onderzoeks vooraf aan het oordeel van kundiger stadgenooten te onderwerpen: allen, die aangaande dit onderwerp juistere en betere inzichten meenen te hebben, minzaam ultnoodigende, om ons dezelve mede te deelen. Zelfs kleine opmerkingen (gelijk die in de noot (4) vermeld) kunnen in de toepassing van veel waarde worden; en wij hebben alzo redenen te hopen, dat dezelve ons, ter liefde des onderwerps, niet zullen worden onthouden. — Voor zoo veel in ons vermozen was, hebben wij getracht eene bijdrage te leveren, om den zoo lang gekoesterden wensch, om eenmaal in het bezit eener Geschiedenis van Friesland's aanzienlijke Hoofdstad te geraken, te verwezenlijken; en wij meenen ondervonden te hebben, dat, door het streven naar zulk een waardig doel, zelfs zwakke krachten hulp en ondersteuning erlangen.

Friesland tusschen het *Vlie* en de *Lauwers* werd, vóór de 13de eeuw onzer tijdrekening, door de *Middelzee*, als door de natuur zelve, in twee bijna gelijke deelen, in *Oostergoo* en *Westergoo*, verdeeld. Deze wijde Zeeboezem, zich van tusschen de eilanden *Terschelling* en *Ameland* naar het zuiden uitstreckende, ontving de *Boorn* en een der takken van den *Rijn* of *Tissel* in zijnen schoot. Deszelfs mond (uit welken de gansche, thans zoo rijke, *Grietenij het Bildt* als is opgezeten) had eene breede van *Hallum* tot *Dijkshoek*; hij werd vervolgens enger op den afstand van *Stiens* tot *Beetgum* — van *Leeuwarden* tot *Marssum* — van *Roordahuizum* tot *Oosterwierum* — en verwijfde zich daarna weder tot op eene breede van *Bolsward* tot de *Oude Schouw* bij *Irnsum*, op welk punt de rivier de *Boorn* in dezelve viel, en waarvan hij ook den naam van *Born*- of *Boerdiep* ontleende. Dat gedeelte van den *Slagtedijk*, hetwelk van *Dijkshoek* af door *Berlikum*, *Beetgum*, *Marssum*, *Weidum*, *Bozum*, *Hartwerd*, enz., onder verschillende benamingen, naar *Bolsward* strekt, had hij tot zijne westelijke — den *Hemdijk*, van daar langs *Tst*, door *Sneek* en *Rauwerderhem* tot de *Oude Schouw*, tot zijne zuidelijke grenzen; terwijl de tegenwoordige straatweg, of liever de voormalige *Breededijk*, van *Irnsum* voorbij *Rauwerd*, *Roordahuizum* tot *Leeuwarden*, en, ten noorden van deze stad, de *Hoogedijk* voorbij *Stiens* en daarna de oude *Goedijk* tot aan Zee, hem ten oosten bepaalde. Behalve het *Bildt*, bevatte hij dus een groot gedeelte der *Grietenijen Leeuwarderadeel*, *Menaldumadeel*, *Baarderadeel*, alsmede gansch *Rauwerderhem* en geheel *Wijmbritseradeel Binnendijke* in zijnen boezem; welke verbazende uitgestrektheid lands, thans in zoo vele schoone dorpen duizenden inwoners bevattende, geheel als eene gave der Zee is aan te merken. (1)

Met allen grond mag men vermoeden, dat deze weleer de grenzen en de uitgestrektheid der *Middelzee* zijn geweest. Trouwens, de thans nog bestaande wegen, die, in hunne gedaante en benaming van *dijken*, nog het kenteeken van hunnen alouden oorsprong met zich dragen, geven dit vermoeden allen grond van zekerheid; weinige verlooche- nen hun doel en hunne afkomst geheel — ten zij groote veranderingen hen geheel deden verdwijnen, en geen spoor van hun bestaan als *Dijk* hebben overgelaten. — Dit is het geval met *Leeuwarden*. Als gehucht, als dorp, als het beginsel eener stad zag zij zich door dezen *Vriend*, tegen de woede der verbolgen golven, trouwhartig en standvastig beschermen: — op hem gaf zij al hare vrees, al haren nood; — en nu — in eer en aanzien verheven, tot de kroon van Friesland's Steden verheven, kent zij (niet ongelijk aan zoo vele menscheijke vrienden!) dezen haren trouwhartigen *Vriend* en standvastigen beschermers niet meer. En wanneer, na eeuwen tijdsverloop, een

(1) Deze voorsstelling der grenzen, eenigzins van de bestaande beschrijvingen afwijkende, hebben wij in bovengemeld Onderzoek met bewijzen trachten te staven. Wij hopen ons in staat gesteld te zien, om door nauwkeurige plaatselijke nasporingen van derzelver waarde overtuigd te worden.

harer zonen zijne voormalige standplaatsen wij opsporen — hij zal de reeve ste zeeboezem moeten zoeken, en ter naauwernood vinden. Is dan zulk eene poging een dankbaar nageslacht onwaardig, Stadgenooten? Zoo niet — dan ter zake.

Verschrikkelijke stormen en watervloeden hadden, in 't midden der 13de eeuw en vroeger, het wegscheuren der aanzienlijke uitgestrektheid lands, bewesten de *Friesche kust*, en daardoor het ontstaan der eeniglijke *Zuiderzee* ten gevolge. Bij den verminderden toevloed waters, welke de reeds vernaauwde *Middelzee* daardoor ontving, was het, alsof die verbazende massa westelijk weggescheurde aarde, oostelijk in derzelver mond werd geworpen — althans, de *Middelzee* verdween; en ziet daar, *Harlingen* eene zeeplaats — *Leeuwarden* eene landstad!

Hoe opmerkelijk deze bijna onbegrijpelijke verandering zijn moge — niets is zekerder; maar tevens is er ook niets onzekerder, dan de wijze waarop de *Middelzee* *Leeuwarden* bespoelde; met andere woorden: welke rigting gezegde dijk in, om of door de stad heeft genomen. Vóór wij willen nagaan, op welke wijze eene bepaling de- wege mogelijk en deszelfs loop waarschijnlijk zij, is de opmerking van belang, in hoeverre de vermoedelijke tijd van opslijking des zeeboezems nevens *Leeuwarden*, overeenstemt met dien van de stichting der stad.

Aangaande den oorsprong der Parochie *Nijehove*, welke, als den eersten aanleg van *Leeuwarden*, het middelste en hoogstgelegene gedeelte der stad uitmaakte, is niets met zekerheid tot ons gekomen; doch omstreeks het midden der 12de eeuw (toen de *Kruistogten* aanvankelijk eenigen invloed op de verschillende standen des volks en het bouwen van steden begonnen uit te oefenen) schijnt derzelver bevolking en bebouwing derwijze te zijn toegenomen, dat het dorp, in aanzien gestegen, den naam van *Liouwerd* of *Leeuwarden* bekwaam. Immers, deze naam komt in de geschiedenis het allereerst op 't jaar 1149 voor (*Charterboek* I. fol. 76.); en hoe moeilijk het zij te bepalen, of men, bij de verwisseling van naam, dadelijk aan die van een dorp tot eene stad heb- be te denken; zeker schijnt het, dat de beginselen der stad, (welke in 1398 eerst met eene gracht werd omgeven) zich omtrent het jaar 1190 dagteekenen, daar ook de afbeelding van, of de herinnering aan een der oudste gebouwen (in AED LEUWERD in de Kerkstraat) het jaar 1171 ten onderschrift voert.

Westelijk van *Nijehove* lag het dorp *Oldehove*. Blijkbaar schijnt deze naam een vroeger bestaan dan *Nijehove* aan te duiden, om oorzaak tot deze tegenstelling te hebben kunnen geven. In deze Parochie zal het aloud adelijk geslacht *BURMANIA*, welligt ten vermelden tijde, deszelfs aanzienlijken Stins of Burgt hebben gebouwd, welke thans nog een der eerwaardigste sieraden van *Leeuwarden* uitmaakt (2).

Dit westelijk gedeelte der tegenwoordige stad werd vooral door de *Middelzee* bespoeld; en daar men de opslijking derzelve, nevens *Leeuwarden*, met allen schijn op omstreeks 't jaar 1300, of iets later, mag stellen, zoo moet er gevolglijk eene waterkeering hebben bestaan, die beide Parochiën beschutte. Op welke wijze, staat ons nu na te gaan.

Op eene aanzienlijke hoogte (*waard*, *weerd*, *werd* of *wier*) gelegen, was *Nijehove* reeds als van zelve boven het peil van overstroming verheven, en, door hare terpen (die van de Kerkstraat en later mede die der Groote Hoogstraat, tusschen welke de *Ee* doorliep), ook buiten verdere bedijkingen, genoegzaam beveiligd; zoodat het lagere gedeelte, omstreeks het *Stadshuis*, alleen onze aandacht verdient. Wanneer evenwel het vermoeden, of liever de overlevering, gegrond ware, dat het huis AED LEUWERD voormaals eene herberg, aanlegplaats of iets dergelijks geweest zij, zoo is de vraag natuurlijk, of de zeeboezem zich tot achter hetzelfde heeft uitgestrekt. Door de thans zeer naauwe uitwatering bij de *Oldehoof* was dit, in ons oog, niet wel mogelijk: ten zij men wilde stellen, dat de zee benoorden *Oldehove*, eenigzins oostelijker dan den *Hoogedijk*, tot aan de terp der nieuwe Begraafplaats strekte, daar deze met die, waarop de stad is gelegen, in rigting overeenkomt. — Blijkens de tegenwoordige ligging van de stad en der dijken buiten dezelve, was *Oldehove* op een' geheel in zee uitspringenden hoek gelegen (gelijk het volksverhaal hare, voormalige, torensplits een baken in zee noemt), waardoor de dijk eene aanmerkelijke kromming moest verkrijgen. Indien men nu het gansche zuidwestelijk gedeelte der stad (thans nog de *Nieuwe- of Nijestad* geheeten) tot de *Middelzee* — en *Burmania-huis* tot *Oldehove* rekent, zoo zoude de loop des dijks, omtrent *Leeuwarden*, in dezer voege niet geheel onwaarschijnlijk zijn.

De voormalige *Breededijk* (thans de *Straatweg*) uit het zuidelijk gedeelte van *Leeuwarderadeel* komende, vervolgde zijnen loop, in dezelfde rigting, langs den *Widummerdijk*, (toen buiten de stads vesten) tot aan de *Tontje pijp*, vóór de *St. Jakobsstraat* (waar weleer de oude stadspoort, de *St. Jakobspoort* genaamd, stond). Te dezer plaats zal de dijk zich welligt westelijk naar de (thans nog eenigzins hooger gelegene) smalzijde der *Nieuwestad* gekromd, en zich langs de *Vleeschmarkt* (3) en *Deinummer Zuupmarkt*, voorbij *Burmania-huis* voortgezet hebben, totdat hij zich bij de *Vrouwenspoort*, ter plaatse van den stadswal, noordwaarts wendde, en alzo, met den *Hoogedijk* vereenigd, *Oldehove* omsloot.

Meerder' grond zal dit gevoelen verkrijgen, wanneer wij den loop en de uitstorting van de wateren der stad nagaan.

Bekend is het, dat dezelve voornamelijk aan de oude stroom de *Ee* of *Ie* is gelegen, van welken de *Historieschrijver* GABBEMA zelfs wil, dat zij den naam van *Ea*- of *Leawerd* ontleende. Als eene voortzetting van het uit de *Lauwerzee* vloeijende, voormaals breede, *Dokkumerdiep*, stroomde de *Ee*, na de wateren der *Paesens*, *Zuir-* of *ZuiderEe*, enz. omvangen te hebben, niet (gelijk thans) door de voormalige *Hoeksterwaterpoort* in de stad — maar wil de overlevering, dat dezelve regt over de *Hoeksterpoortbrug*, dóór de stads wal, over de *Nieuweburen*, achter de *Breedstraat* langs, verder de *Sacramentsstraat* snijdende, bij de *Wortelhaven* in de *Eewal* viel. In dit water vindt men alzo den naam *Ee* weder, van wier opgegeven' loop nog kenbare sporen, onder den naam van *Oude Ee* bekend, in de ruïnen van daar gelegene aanzienlijke huizen, alsmede in het midden der *Sacramentsstraat* schijnen aanwezig te zijn. Gelijk thans nog de *Eewal*, strekte de stroom zich nu verder, onder den naam van *Oranje Eewal* en *Seigneurij*, voorbij het *Huf* en het *Stadshuis* naar het *Aarden waltje*, door hetwelk hij, nevens het *Oud Raudhuis* (4) in de *Middelzee* uitwaterde (5).

Een andere stroom, de wateren der woudstreken van *Oostergoo* aanvoerende, liep van het *Vliet*, langs de *Tuinen* en van daar naar de *Vischmarkt* (waar weleer eene sluis was gelegen) tot aan de *Brol*, waar hij, met eene zuidelijker wateraar, uit de *Widummersvaart* herwaarts vloeijende, vereenigd, door het *Naauw*, nevens het *Waagsplein*, bij de kromming van den dijk, in zee viel.

De aanleg der Stad was derhalve aan de natuurlijke zamenvloeiing van verschillende stroomen. — Toen nu de *Middelzee*, omstreeks den aanvang der 14de eeuw, bij en om

(2) Althans, UBBO EMMIUS verhaalt, dat DOUWE BURMANIA in 1180 in *Friesland* was teruggekeerd, na tien jaren lang in *Italië* verwtijd, en *Paestina*, *Arabie* en *Babylon* doorreisde te hebben. Zie: VAN PAEST TOT BINGERDEN, *Verhandeling over den invloed der Kruisvaarten*, bl. 91, en H. VAN RIJN, *Oudheden en Gestichten van Friesland*, Iste dl. bl. 281.

BURMANIA-HUIS komt op de Kaarten van *Winsemius*, *Blaeu* en *Schotanus* (1603, 1622, 1649 en 1664) in denzelfden vorm, als het thans nog bestaat, voor; met deze uitzondering, dat aan deszelfs zuidwestzijde een ronde spitse toren uit eene gracht was opgehaald, die langs den voorgevel liep. In het midden van dezen was de poort of voordeur, en daarvoor de brug. Het voorplein was van de straat afgescheiden door een muur, waarin de groote voorpoort was.

(3) Voor omstreeks drie jaren vóór men, bij het graven van een' put, in een huis op de *Vleeschmarkt*, reeds op eene diepte van zes voeten *Klijn*- of *Veengrond*. Deskundigen hebben mij verzekerd, dat dit daár een bewijs was van oorspronkelijk en niet aangespoelden grond.

(4) Tusschen de jaren 1517 en 1618 schijnt dit gebouw door de stedelijke Rege- ring tot hare vergaderingen gebruikt te zijn geweest: want in het eerstgemelde jaar werd de stad, door Koning KAREL, beschonken met de goederen der tegen hem oproe- rigte ingezetenen, en werd haar, met name, de stins van PIER EPOOS WALTA tot een Raadhuis gegeven; — en in 1618 werd dit huis (voigens den Koopbrief, onder de Stads Archiven berustende) verkocht aan eenen *Claas Simons Hocke*, voor 2521 Gld. Het was toen eene hooge met lei gedekte huizinge, aan wier zuidzijde, op eene ruimte of plein, een ronde toren met eene spits, was opgebouwd. Op dit plein wer- ten vier jaren later reeds twee huizen gebouwd. Zie: SCHWARTZENBERG, *Friesch Charterboek*, IIde deel, fol. 345; GABBEMA, *Verhaal van Leeuwarden*, bl. 332; VOORDA, *Register der Stads Archiven*, bl. 23 en 78, en de Kaart bij WINSEMUS.

(5) Nauwkeuriger misschien zoude de loop der *Ee* stroomafwaarts zijn opgegeven. Duister blijft het ons, of men dezen stroom als een natuurlijk of als een gegraven vaar- water moet aanmerken. Op de oude Kaart van SCHOTANUS A STERRINGA loopt de- zelve niet verder dan tot omstreeks *Birdaard*, hoewel de *Stienser* meer of vaart, de- thans bij *Wijns* uit de *Ee* vloeit, deszelfs uitwatering vroeger vrij zeker bij *Stier-* door *Leringazijl*, in de *Middelzee* had. — GABBEMA (bl. 247) noemt de *Ee* een vaarwater van *Leeuwarden* naar *Dokkum*, en verhaalt, dat dezelve, na op vele plaat- sen bij de honderd jaren te hebben droog gelegen, in 1503 op bevel van den Hertog van *Saksie* werd gestat, waarvan de menigvuldige besluiten in het IIde Dl. van de *Charterboek*, van 1504 — 1508, ten bewijze verstrekken. — Daar nu reeds in 1477 en 1481 (VOORDA, bl. 9 en 10) tot het slatten of opraven der *Oude Ee* was beslo- ten, zoo zoude men althans, in de tijdrekening terugkerende, tot derzelver bestaan tusschen het sichten der stad in de 14de eeuw, reeds kunnen besluiten, indien men tusschen het voorgesonderstelde graven en opslijken twee eeuwen tijdsverloop mogt stellen.

...aan de stad zich (als ter voorspoedige tijd) ...
 ...aan de stad zich (als ter voorspoedige tijd) ...
 ...aan de stad zich (als ter voorspoedige tijd) ...

Wij achten het noodig de strekking der gracht in dezer voege te moeten opgeven, omdat wij in die bepaling de bevestiging meenden te vinden, van den hiervoor vermelden loop des Dijk langs de stad. Ook bekennen wij (hoezeer ons inzicht gaarne aan beter oordeel willende opofferen) geen denkbeeld te hebben, hoe het mogelijk zij, dat de zeevering anders kan hebben geloopten. Wel hebben sommige gemeend in de breedzijde der Nieuwstad — anderen in het Ruiterskwartier den dijk te hervinden; doch het zij ons geoorloofd hierop aan te merken, dat dit onwaarschijnlijk is, omdat de stad, na hare vereeniging met genoemde dorpen, zoowel aan de noordzijde, als aan de zuidzijde op de aangespoelde landen der Middelsee, uitgelegd, en tusschen de jaren 1485 en 1494 met eene breeder gracht en met wallen en bolwerken omringd werd. Immers tegen het einde dezer eeuw, toen de brave PIETER AUCKAMA zich als Olderman aan het hoofd der regering bevond, schenen der partijen woelingen, in welke de stad zoo zeer deelde, groote dingen te voorspellen; — en vandaar dezen wijzen maatregel, die, jammer genoeg, in 1487, bij het bekende zoogenaamde Bier-oproer, nog niet zoo ver gevorderd was, dat dezelve den aanval der Schieringers zoude hebben kunnen tegenstaan. — De plaats der tegenwoordige laan in het Ruiterskwartier is die van den toen opgeworpen wal, met de daarevens liggende, toen gegravene gracht, die lang den naam van de Oude Heergracht voerde; — totdat, bij eene herhaalde zuidelijke uitlegging der stad, in 1619 en volgende jaren, de wal en de gracht derzelver tegenwoordige gesteldheid verkregen; gelijk de vergelijking der Platte gronden van Leeuwarden, in 1603, en 1622, bij WINSEMIUS, overtuigend aantoon. Vóór dien tijd was het aan de overzijde der gracht liggende en aangespoelde, nog wel- of zaai-land, welken naam deze streek tot dusver behouden heeft (8).

Wij herhalen, ten slotte, onze minzame nitnodiging, dat wij, door de mededeeling van verbeteringen op, en van bijdragen ter toelichting van het voorgestelde, ons ten hoogste verplicht en beloofd zouden zien. De belangrijkheid des onderwerps, Stads-genooten! moge onze belangstelling en onzen nafsjer opwekken, om door algemeene medewerking een waardig doel te bereiken, opdat geene laakbare, zoo niet misdadige, onverschilligheid in dezen, den roep onzer vaderlandsliefde onteere; ten einde wij al-onverschilligheid in dezen, den roep onzer vaderlandsliefde onteere; ten einde wij al-onverschilligheid in dezen, den roep onzer vaderlandsliefde onteere; ten einde wij al-

- (6) Woorden van een' Brief der stedelijke Regering, in het Stads Archief bewaard, en bij VOORDA bl. 2, vermeld. — GABBEMA, bl. 24; SCHOTANUS, Chronyk, bl. 215.
 (7) Aan de oostzijde van het pijpje in de Kerkstraat stond toen de wastelike Stads-poort, gelijk mij een zeer geacht kenner verzekerde, die van dezelve eene afbeelding had gezien. — Aangaande het overige vergelijkte men: SCHOTANUS, Beschrijving van Friesland, fol. 229, en FORKE SJOERDS, Friesche Jaarboeken, Iide dl. bl. 427.
 (8) De bewijzen dezer uitleggingen, onder de stads Archiven voorkomende, worden door VOORDA, op bl. 51 en 56, aangewezen. Uit no. 70 op bl. 26 zoude men kunnen opmaken, dat de Nieuwstad eerst in 1536 bewald en bestraat werd. — Zie verder: SCHOTANUS, Chronyk, fol. 372; WINSEMIUS, fol. 306, 332; GABBEMA, bl. 164, 172 en 191; Tegenwoordige Staat van Friesl. Iide deel, bl. 33 en 66.

Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten

TE AMSTERDAM.

DE RAAD VAN BESTUUR der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam.

Gezien de Missiva van den Heer Staatsraad, Gouverneur van Noord-Holland, van 25 Februarij 1833, betrekkelijk het houden van eenen wedstrijd naar den grooten Prijs alhier gedurende dit jaar.

- Geeft mits dezen aan de belanghebbenden openlijk te kennen:
1. Dat er een wedstrijd wegens den tweejarigen grooten Prijs, aan de Akademie voormeld alhier dit jaar zijn zal, en dat dezelve geopend zal worden op Maandag den 20 Mei 1833 aanstaande, in het Lokaal van voormelde Akademie, des morgens ten 9 ure precies.
 2. Dat het vak, waarin gemelde wedstrijd dit jaar plaats zal hebben, is dat van Beeldhouwkunst.
 3. Dat deze groote Prijs, door Z. M. zoo goedgunstig toegestaan, gelegen is in het genot, gedurende vier jaren, van een Pensioen van twaalf honderd Gulden, ten einde zich gedurende dien tijd, ter bevordering der studie, buiten 's Lands op te houden, en daarvan ten minste drie jaren in Italie door te brengen, of in het land hetwelk ter beoefening best geschikt zal bevonden worden.
 4. Dat niemand naar dezen grooten Prijs zal kunnen mededingen, dan die in Noord-Nederland geboren of van Noord-Nederlandsche Ouders is, en gedurende het laatste jaar aan de Akademie alhier of op eenige andere Akademie of School binnen het Rijk is onderwezen.
 5. De mededingers zijn verplicht voor den eersten Mei eerstkomende, schriftelijk opgave te doen van hunne namen en woonplaatsen, en daarbij de noodige bewijzen van geboorte, studien, enz., in te zenden bij den Secretaris aan het Lokaal der Akademie boven de Beurs.
- F. VAN DE POLL, President.
 J. DE VRIES, Secretaris.

- Amsterdam, den 6 Maart 1833.
- Getrouwd: Leeuwarden, den 25 Maart 1833. J. W. HOMMES, van Groningen, en B. BEEKHUIS.
 - Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.
 - Heden verlost, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe SOPHIA ELISABETH Baronesse RENGERS, geboren Baronnesse THOR SCHWARTZENBERG EN HOENLANSEBERG, Groningen, den 15 Maart 1833.
 - Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER, C. E. SIDERIUS, geliefde Echtgenoot van HACHMEESTER EEKHOUT, Steenvoorde onder Rijswijk, den 16 Maart 1833.
 - Mijne geliefde Echtgenoot ANNA HOEKSTRA, beviel heden van eene welgeschapene DOCHTER, J. A. TERHORST, Koek- en Banketbakker, Leeuwarden den 16 Maart 1833.
 - Heden morgen verlost voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, mijne geliefde Echtgenoot GEERTJE WOUTERS, Sneek, den 16 Maart 1833.
 - Heden avond verlost zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER F. T. WAGENAAR, geliefde Echtgenoot van Makkum, den 16 Maart 1833.
 - Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene, als bijzondere kennisgeving aan te merken.
 - Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, MARTHA KUIPERS, geliefde Echtgenoot van Mr. H. VAN DER KOOL, Leeuwarden, den 17 Maart 1833.
 - Mijne geliefde Echtgenoot, JANKE WESTERKAMP, verlost heden morgen zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, JAN VAN DER WIELEN, Leeuwarden, den 18 Maart 1833.
 - Heden verlost zeer voorspoedig van eene DOCHTER, HELENA CATHARINA RAMAER, geliefde Echtgenoot van Deventer, den 18 Maart 1833.
 - Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER, A. H. VAN DER WERF, geliefde Echtgenoot van Bolsward, den 20 Maart 1833.
 - Heden morgen verlost mijne geliefde Echtgenoot KLAASKE POSTHUMUS, voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon, Leeuwarden, den 21 Maart 1833.
 - Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene, tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

- LIEKE, den 22 Maart 1833. Heden avond voorspoedig van een Zoon, EILINA JACQBA BUNING, geliefde Echtgenoot van C. KOENTZ.
- Heden morgen werd vrij voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon verlost, MARIA ONNES, geliefde Echtgenoot van J. VAN DER ZWAAG, Bredijkant, Foudgum, den 22 Maart 1833.
- Sprekende deze zoo wel als bijzonder, als algemeene kennisgeving.
- Heden verlost van eenen Zoon, J. WESSELS, Echtgenoot van Ferwerd, den 22 Maart 1833.
- Familie en Vrienden gelieven deze algemeene, voor bijzondere bekendmaking aan te nemen.
- Heden beviel door Gods goedheid, van eene welgeschapene DOCHTER, AAFJE BURGGRAAF, geliefde Echtgenoot van Heereveen, den 22 Maart 1833.
- Familie en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving, tevens als bijzondere aan te nemen.
- Den 23 Maart 1833 verlost van eene DOCHTER, SIPKJE VISSCHER, Echtgenoot van Dr. S. J. GALAMA, te Sneek.
- Heden verlost gelukkig van eenen Zoon, TITIA CATHARINA GERLSMA, geliefde Echtgenoot van F. J. WITTEVEEN, Med. Art. Obs. Dr.
- Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot, DIEUWKE ALBARDA, voorspoedig van eene DOCHTER, Leeuwarden, den 23 Maart 1833.
- Heden morgen verlost voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon, MARIA TERWISSCHA VAN SCHELTINGA, geliefde Echtgenoot van Makkum, den 24 Maart 1833.
- W. OVERMEER.

Aan de gevolgen eener uitterende ziekte, overleed tot mijne innige droefheid, dezen morgen om 4 uren, in den leeftijd van 25 jaren en 4 maanden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot MARIA JOSEPHA HUISMANS; mij nalatende een Zoonje van nog geen 4 jaren. J. H. G. JANSEN, Koek en Banketbakker, Leeuwarden, den 15 Maart 1833.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan Familie en Bekenden.

Na eene genoegelijke Echtverbintenis van ruim drie jaren, overleed heden, na dat zij eergisteren van een dood zoonje bevallen was, mijne geliefde Echtgenoot W. O. WIJNGAARD, in den jeugdigen ouderdom van ruim vijf en dertig jaren. Ik en hare eenige overgeblevene Zuster, en verdere betrekkingen, betreuren haar verlies, en staren weemoedig op het zoonje, mij uit ons huwelijk overgebleven.

Franker, den 18 Maart 1833. Ph. HANNEMA.

Heden middag ten 12 ure overleed tot mijne innige droefheid, mijne dierbare eenige Zuster, BAUDINA VELLINGA, in den ouderdom van 32 jaren en ruim 6 maanden, nadat zij slechts tien dagen aan eene hevige ongesteldheid geleden had, Harlingen, den 30 Maart 1833. D. M. VELLINGA.

Heden avond overleed zeer zacht onze waarde Oom JOHANNES BLINXMA, in leven Mr. Timmerman, in den hoogen ouderdom van 82 jaren. Bij vejen geacht, zal hij vooral ook bij ons steeds in dankbaar aandenken blijven, Leeuwarden, den 31 Maart 1833. A. BLINXMA, P. E. SCHUIJL, Z. SCHUIJL, geb. BLINXMA.

Mijne dierbare Echtgenoot, JANNEKE S. de VRIEZE, met welke ik 9 jaren al het heel eener gelukkige Echtverbintenis mogt smaken, en die teederhartigste Moeder voor onze 4 jonge Kinderen was, ontsiep den 16 dezer, des morgens ten 4 ure, na eene sukkeling van vele weken, in den bloeienden leeftijd van 30 jaren. Ik betreur, met hare Moeder (wier eenigst kind zij was) en onze verdere betrekkingen, diep haar gemis. De God der vertroosting ondersteun ons, om gelaten in Zijn wijs bestel te berusten.

Ook mijn jongste lieveling, HENDRIK, nog geen jaar oud, ontsiep heden, om 200 wij hopen, met zijne Moeder vereenigd, eeuwig gelukkig te zijn. Heereveen, den 21 Maart 1833. W. TACONIS.

NB. Men gelieve deze voor bijzondere en algemeene kennisgeving aan te nemen.

Op den 10 dezer beviel mijne geliefde Gade, ANNA MAGDALENA HILARIUS, van eene welgeschapene DOCHTER; heden veranderde onze vreugde, voor mij in de diepste smart, hevige koorts en bepaaldheden maakten een einde aan haar leven, in den jeugdigen leeftijd van 21½ jaar, slechts anderhalf jaar was ik met haar in den gelukkigsten echt vereenigd. Allen die de overledene gekend hebben, beseffen wat ik en mijne twee lievelingen in eene zorgdragende Moeder verlies; niets kan mij troosten dan te denken aan haar nu volkomen geluk, in de hoop dit eenmaal met haar te mogen genieten; in dit voor mij zoo groot verlies, betaamt het ons echter Gods te zwijgen, Harlingen, den 22 Maart 1833. A. VAN DER VLIET, JUNIOR.

Dese diens zoowel tot algemeene als bijzondere kennisgeving.

Heden overleed, in den ouderdom van 85 jaren en 3 maanden, onze waarde Vader, THEODORUS VAN WICHEREN, in leven Houkoojer alhier, Leeuwarden, den 23 Maart 1833. H. VAN WICHEREN, Tz. Uit naam van mijne Zusters en Behuwd-broeders.

Dienende deze tot bekendmaking aan Familie, Vrienden en Begunstigers buiten de Stad.

Heden namiddag ten een ure trof mij de laag geveerde slag, door het overlij-mijns waarden en veel geliefden Mans, JOHANNES BATISTA BELTRAMI, in den ouderdom van 32 jaren en 11 maanden; na alvorens voorzien te zijn van alle regten van onze Moeder de H. Kerk, mij nalatende vier kinderen, waarvan twee uit mijn vorig huwelijk, Leeuwarden, den 23 Maart 1833. A. P. HENSTRA, Wed. J. B. BELTRAMI.

PS. De affaires blijven op denzelfden voet continueren.

Heden overleed onze waarde Vader PIER AUKES DRAISMA, in leven oudst lid des Grietenraads van Franekeradeel, in den hoogen ouderdom van 82 jaren en bijna 4 maanden. Met een bedrukt gemoed staren wij hem na; doch wij wenschen ootmoedig te zwijgen, in het vertrouwen, dat hij naar zijnen Heer is heengegaan en aldaar een zaliger leven geniet. JAN DRAISMA, IJTTJE HELLEMA.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 22 Maart 1833, f 32 : 00.
 De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge f 180 : 75 het Last. — Tarwe f 8 : 08 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
 AMSTERDAM, DEN 23 MAART 1833.

NEDERLANDEN.		Gebl.		PRUISSEN.		Gebl.	
Werkel. Schuld..... 2½ pcr.	44½	45½	45½	Loten Rthlr. 50.....			
Dito..... 5 "	83½	84½	84½	Amsterd. Perpetuel 5 pcr.	63½	64½	64
Nieuwe dito..... 5 "	84½	84½	84½	Renten Perpetuel, 3 "	41½	42½	42
Renversalen.....	1	1½	1½	Uitgestelde..... 5 "	11½	12	11½
Uitgestelde Schuld.....	1½	1½	1½	Id. te Par. en Lond. 5 "	14½	14½	14½
Kansbiljetten..... f	19	20	19½	LOREN.			
Amort. Sijndicat 4½ pcr.	75½	76½	76½	Loten..... f			
	3½	62	62½	GOSTENBERG.			
Domein Losrenten. 2½ "				Weener-Bank..... 5 pcr.			
Handel-Maatsch... 4½ "	86½	87½	87	Dito..... 5 pcr.			
Schatkistbiljetten...	100	109½	100½	Certificaten..... 2½ "			
Oorlogs-Lasten... 5 pcr.	96½	97½	97	Metaaliek..... 5 "	87½	88½	88
Leening 1831..... 6 "	101½	101½	101½	Dito te Lond. gen. 5 "			
				Dito..... 2½ "			
				Bank-Actien..... 3 "			
				Aand. f100 bij Roth.			
				Dito -250 dito.... 4 "			
				NAPLES.			
				Certific. bij L. & B. 5 pcr.			
				Idem Administratie 5 "			
				Dito te Lond. gen. 5 "			
				DENEMARKE.			
				Negot. in Londen 5 pcr.			
				ENGLAND.			
				Geconsolideerde .. 5 pcr.			

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN, gedanken op Woensdag den 27 Maart 1833, des voormiddags ten elf ure, ten Raadhuis, in het openbaar te verpachten; Het GRASGEWAS, bij den Nijver, op den Wijesdwinger en aan de Stadswallen en Singels; waarvan de Voorwaarden van nu af aan, ter Secretarij kunnen worden gelezen. Burgemeester en Wethouders voorspoedig, THUIS EEBNSTRA, Leeuwarden, den 16 Maart 1833.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD WORKUM, gedenken, op Woensdag den 27 Maart 1833, des voormiddags ten 11 ure, op het Stadhuis aldaar, publiek te verpachten: De **OPKOMSTEN EN BEDIENING DER TREKSCHEPEN**, varende van Workum naar Bolsward, heen en terug; benevens de **OPKOMSTEN VAN DEN BINNENTOL**; en zulks voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren, ingaande met den 12 Mei 1833.

Workum, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*, den 21 Maart 1833.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN SCHOTERLAND, zijn voornemens, om op Donderdag den 11 April e. k., des middags ten 12 ure, aan het Grietenijhuis van Schoterland aan te besteden, het **BOUWEN EENER NIEUWE PASTORIJ** te Hoornsterzwaag; zullende de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, des Dingsdags en Woensdags vóór de aanbesteding; terwijl de Bestekken ter lezing zullen liggen aan het Grietenijhuis van Schoterland, en bij **KLAAS REINDERS NEEF**, te Jubbega.

Heerenveen, *De Grietman en Assessor voornoemd*, den 21 Maart 1833.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HEMELUMER OLDEPHAERT EN NOORDWOLDE, convoceren mits deze de Stemgerechtigde Floreenpligtigen van de orderstaande Dorpen, om op de daarbij bepaalde dagen en uren in hunne respectieve Dorpskerken te compareren, als die van

Koudum, op Dingsdag den 9 April 1833, des voormiddags ten elf ure.
Elahuisen,
Kolderwolde, ..
Hemelum, ... op Woensdag den 10
Nijega,
Warns,
Oudega, op Donderdag den 11
Scharl,
Molkwerum, ...

Ten einde voor ieder opgenoemd Dorp te stemmen een Volmagt bij de Contributie van Hemelumer Oldephaert cum annexis Zeedijken, en zulks voor den tijd van twee jaren, ingaande met primo Mei dezes jaars.

Koudum, *Grietman en Assessor van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde*, den 22 Maart 1833.

DE GRIETMAN VAN WONSERADEEL, convoceert bij deze de Floreenpligtigen van de dorpen Lollum, Parraga, Allingawier, Piaam, Londerhouw en Hieslum, alsmede van den Convente Ugoklooster, om te compareren die van Lollum, Parraga, Allingawier, Piaam en Londerhouw, in de respectieve Dorpskerken; alsmede Ugoklooster in de Herberg te Hartwerd, op Woensdag den 3 April 1833; benevens die van Hieslum, op Vrijdag den 5 April 1833, in de Kerk aldaar, allen des voormiddags ten elf ure, ten einde ieder in de hunne te stemmen een **VOLMAGT** ter vervulling van de bij de Contributie van *Wonseradeels Zuider Zeedijken* bestaande vacatures in de Volmagten dier Plaatsen.

Bolsward, *De Grietman*, den 23 Maart 1833.

PUBLIEKE VERHURING.

DE Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal publiek, voor den tijd van 7 jaren, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verhuren:

1. 9 Bunder 73 v. roede 71 v. el en 63 v. palm BOUW- en GREIDLAND, gelegen onder het behoor van den dorpe Pingjum, en zulks in 7 perceelen.
2. 2 Bunder 20 v. roede 46 v. el en 18 v. palm GREIDLAND, gelegen onder Ugoklooster.
3. 3 Bunder 30 v. roede 69 v. el en 27 v. palm DITO, gelegen onder het behoor der stad Bolsward.

Dadelijk na de toewijzing te aanvaarden, en alles breeder bij Bijjetten gespecificeerd. Wie hier aan gading maken, komen op Donderdag den 28 Maart 1833, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Hendrik Meijer*, in het Logement het Hert te Bolsward.

PUBLIEKE VERHURING.

DE ZELFDE NOTARIS, zal, op tijd en plaats als boven, voor den tijd van 5 jaren, publiek, presenteren te verhuren:

1. Eene HUIZINGE en ERF cum annexis, staande en gelegen aan de Koemarkt te Bolsward, gekwoeterd letter A, no. 135, voorzien van een Voorhuis, twee Kamers, eene Stalling voor 10 Koeijen en 1 Paard, een Molkenkelder, een Achterhuis, een Zolder tot berging van Hooi; waar achter een BLEEK en TUIN, thans nog bij *Jouke Sipkes de Groot* als huurder in gebruik.
2. 7 Bunder 53 v. roede 24 v. el en 45 v. palm GREIDLAND, gelegen even buiten de Sneekerpoort onder het behoor der stad Bolsward, laatst bij genoemden *Jouke Sipkes de Groot* in gebruik geweest, en zulks in 6 perceelen; alles breeder bij Bijjetten omschreven.

De Huizinge den 12 Mei 1833, en de Landerijen dadelijk na de toewijzing vrij te aanvaarden.

De Condities waarop de beide bovenstaande verhuringen zullen plaats hebben, zijn intusschen te vernemen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

BOELGOED.

DE Secretaris en Notaris Mr. P. J. MEBIUS, zal, op Donderdag den 28 Maart 1833, des voormiddags ten elf ure, ten sterfhuize van *Janneke Anjema*, in Dr. Popta Gasthuis te Marssum, bij gereed geld verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, als: een Bed met toebehooren, een Klok, Koper, Tin en Aardewerk, 2 rieten Stoelen, Tafels, Vrouwen Kleederen, Linnen en Wollen en hetgeen meer ter verkoop zal worden gepresenteerd.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

Zeker welonderhouden HEK-TJALKSCHIP, genaamd *de Nooit volmaakt*, groot vijf en zestig Ton; met derzelver Mast, staand en loopend Want, Zeil en Treil, Haken, Boomen en verdere losse Goederen, daarbij volgens Inventaris aanwezig; zoodanig door *Jelke Jans van der Pol* wordt bevaren, en thans in de Stadsgracht bij de Oosterpoort te Sneek is liggende.

Wie gading maken, komen op Dingsdagen den 2 en 9 April 1833, telkens des middags ten 12 ure ten huize van den Kastelein *Geert de Ruiter*, in de Plantagie te Sneek, en koopen op Condities alsdan voor te lezen, inmiddels te vernemen bij den Notaris voornoemd.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij boelgoed en gereed geld, te verkoopen:

Onderscheidene MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder 1 Pulpitum, 2 Klokken, 2 Bedden met Peluwen, Kussens en verder toebehooren, Tafels, Stoelen, Koper, Tin, IJzer, Aarde en Glaswerk, eenige Mansklederen enz; wijders een compleet ZILVERSMIDSGEREEDSCHAP, als een best Aambeld, een Trekbank, Werkbank en een Draaibank, differente Hamers, Stampers, Scharen, Vlijen, Speerhaken, Schajet-IJzers, Brulneerstalen, een Kastje met Modelen en meer andere; eindelijk een aanzienlijke hoeveelheid GEMAAKT EN TEN DEELE AFGEWERKT ZILVERWERK, waaronder ongeveer 100 Oortjers, 12 Breidstokken, 7 Knipjes, 18 Meik- en andere Lepels, eenige Scharen, Eau de la Reine Doosjes, Breidscheiden, Vingerhoeden enz.; als ook eenig onbereid Zilver en Vijlsel; benevens een Gouden en een Zilveren Horologie.

Wie gading maken, komen op Woensdag den 3 April 1833, des morgens precies ten negen ure, ten sterfhuize van *Rinze Johannes Heijema*, in leven Zilvermid aan de Pol binnen Sneek.

Verhuring bij beslotene briefjes,

Van eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, staande en gelegen onder het behoor van den dorpe Scharnegoutum, in het zoogenaamde *Scharnegoutumer-Klooster*, groot naar naam en faam 34 bunder en bijna 54 v. roede, alle Greidlanden; hebbende tot naastlegers, ten Oosten *Olfert Ales Brouwer c. s.*, ten Westen de *Weduwe Oege Aukes Breeuwma c. s.*, ten Zuiden den *Ridweg*, en ten Noorden den *Trekweg*; zijnde de Huizinge gekwoeterd no. 42, en alles thans bij de *Weduwe Jentje Oeges Breeuwma* in huur en gebruik, en in eigendom toebehoorende aan *T. M. W. Baron van Asbeck*, Grietman van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, wurende te Koudum.

De gegadigden worden verzocht, hunne briefjes niterlijk vóór of op den 2 April aanstaande in te leveren ten Kantore van Mr. H. HIDDINGA, Procureur te Sneek, bij wien intusschen de Condities van verhuring zijn te vernemen.

VERKOOPING OP REGTERLIJKE AUTORISATIE, op Donderdag den 4 April 1833, des middags ten 12 ure, ten huize van *Freerk Blom*, Kastelein te Ezumazijl onder Anjum, tegen gereede betaling, van

4 Vaten BOOM-OLIE, 13 Ton HARING en eenige Vaten TALK; alles behorende tot de lading van het Mootschip *Rebecka Christina*, kapr. C. U. STE-MANN; wegens bekomene zeeschade liggende binnen voornoemde Zijl.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 172.

DE Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 27 Maart 1833, des middags ten 12 ure precies, bij de Groote Sluis, publiek verkoopen:

Eene nieuwe kromme CHAIS, eene gebruikte DITO, een gebruikten KAPWAGEN, twee nieuwe WIPPERS; en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebracht.

DE Notaris F. IJ. DE BOER, te Makkum, zal, op Zaterdag den 30 Maart 1833, des avonds ten 6 ure, in het Logement het Hof van Holland te Bolsward, in het openbaar, tegen verhooggeld, veilen en finaal verkoopen:

Eene schoone en voor eenige jaren ten deele vertimmerde HUIZING, voorzien van een Voorhuis, Gang, 2 Woonkamers, Keuken, Plaats, Bleekveld met Regenwatersbak en verdere gerijfelijkheden, staande en gelegen op de Bagtinestraat, bij de Sint Janspoort te Bolsward, wijk D, no. 416, door den Heer *S. Westersbaan* bewoond, en op den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden.

DE Notaris O. B. OEBERIUS, residerende te Sint Anna Parochie, presenteert publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

Eene vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, met sterke HUIZINGE, no. 144, ruime SCHUUR, STOOKHUIS, WAGENHUIS, HORNLEGER, HO-VINGE, BOOMEN, PLANTAGIE en aanbehooren, groot in het geheel 39 bunder en 4 v. roede, Bouw- en Greidlanden, alles staande en gelegen op het Oud Bildt, ten Westen van en onder Sint Anna Parochie, bij den eigenaar *Klaas Jisbrands de Groot* bewoond en in gebruik; de Landerijen dadelijk, en de Gebouwen den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden; en zulks in 6 perceelen bij Bijjetten nader omschreven.

Wie gading maken, komen bij de beschrijving op Maandag den 1 April 1833, des namiddags ten drie ure, in het Koffijhuis te Sint Anna Parochie; zijnde intusschen Bijjetten te bekomen en Condities te vernemen bij den Notaris.

MR. M. DE MUINCK, openbaar Notaris, residerende te Grijskerk, gedenkt, ten verzoeke van de Executeurs Testamentair van wijlen Meijufvrouw *Aaltje Thomas Wiersema*, op Maandag en Dingsdag aanstaande, den 1 en 2 April 1833, des namiddags precies ten 1 ure, op de Boerenplaats *Clijckema*, staande op de Oosterwaard, onder Grijskerk, publiek, op boelgoeds Condities, te doen verkoopen:

4 stuks Hoornvee, 4 Paarden, een verdekte Wagen met lederen kap, een Phaeton en eene Chais, voorts Boerenwagens, Wipkarren, Ploegen, Eiden, een Dorschblok, Landrol, Waalfers, eene Karn, Mouden, Tjhaen, eene groote partij Hooi, Stroo en Dak, en verder Boerenbeslag en Gereedschappen; wijders Huismeubelen, als: Kabinet, Pulpitum, Klokken, Spiegels, Stoelen, Tafels, Beddegoed, Koper, Tin, IJzer en Aardewerk en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebracht.

Mr. M. DE MUINCK, **DE** Notaris P. TADEMA, te Dronrijp, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, voor den tijd van één jaar, verhuren:

37 Perceelen uitremend vruchtbare BOUW- en GREIDLANDEN, ter grootte van ongeveer 44 bunder, uit de Zathe Lands tusschen Dronrijp en Menaldum, onder laatstgenoemden dorpe gelegen en bij *Hans Wigles Westra* in huringe geweest; — alle perceelen terstond na den finalen toelag te aanvaarden en bij Bijjetten gespecificeerd.

Wie gading maken, komen op Woensdag den 3 April 1833, des morgens precies ten 10 ure, bij de provisionele en finale toewijzingen, ten huize van den Kastelein *Sipke Klazes van der Mei*, te Menaldum. — Iemand intusschen genegen zijnde, de opgemelde Zathe Lands, geheel groot naar naam en faam 55 bunder Bouw- en Greidlanden, uit der hand te huren, kan de Condities vernemen ten Kantore van opgemelden Notaris.

DE Griffier J. STINSTRAS, te Franeker, zal, op Donderdag den 4 April 1833, ten 12 ure op den middag, provisioneel, en des namiddags ten 3 ure finaal, in de Herberg *de Valk*, te Franeker, veilen:

Een HEK-TJALKSCHIP, de *Jonge Albert* genaamd, groot 55 ton, met staand en lopend Want, Ankers, Zeilen, Touwen en Gereedschap, volgens Inventaris daartoe behoorende, zoo als hetzelfde bij Schipper *Jacob de Jong* wordt bevaren, en in het Vliet te Franeker is liggende; dadelijk bij de toewijzing te aanvaarden voor den Kooper.

DE Griffier STINSTRAS, te Franeker, zal, op Vrijdag den 12 April 1833, des morgens 9 ure, ten huize van *Pieter Klazes Bosma*, te Oosterbierum, voor gereed geld, verkoopen:

Een best REEUW en BESLAG en HUISMEUBELEN, waaronder 5 kalve en melke Koeijen, 1 vette Dito, 3 Rieren, 3 Hokkelingen, 5 Paarden, waaronder een schoone bruine Ruin, 2 Schapen met Lammeren, 3 beslagen Hooiwagens, 2 Aardkaren, 2 Ploegen, 6 Eiden, Snijbank, 2 Krooden, 2 Bintladders, Mestplanken, Zijlen, Harken, Vorken, 3 Melkvaten, koperen en houten Emmers, Gootlingen, 1300 beste Boonschoven, 7000 Stukschoven, 3 zijden Spek, een best Vleeschvat, Kabinet, Kast, Laadtafels, Stoelen, 3 Bedden, 6 Kussens, 2 Klokken, 1 Ortkist, 1 Turfbak en vele andere goederen.

DE Griffier STINSTRAS, te Franeker, zal, op Maandag den 15 April 1833, des morgens 9 ure, ten huize van *Pieter Dirks Kuiken*, aan den ouden Dijk onder Tzummarum, voor gereed geld, verkoopen:

11 Paarden, 10 kalve, melke en vare Koeijen, 4 dito Rieren, 2 Hokkelingen, 11 Schepen, 3 Hooiwagens, 2 Aardkaren, 3 Ploegen, 3 Eiden, 2 Landrollen, waarvan een zwaar, 3 Wijnen, Dorschrol, Tjenmolen, Tjenne met toebehooren, 3 Wijnen, Snijbank, Eidesleep, 2 koperen Emmers en Handketel, 4000 Weitsluik, 1000 Garstsluik, eene Bureau, een Pulpitum, en wat verder aangeboden zal worden.

MR. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, ten huize van *Grietje Johannes Polder*, Boerin te Oudemirdum, den 11 April 1833, de Optieposten bij zes maanden credit, en overigens bij gereed geld, bij boelgoed verkoopen: Een uitmuntend BOERENREEUW en BESLAG.

Te huur, om op den 12 Mei 1833 te aanvaarden:

1. Eene roffale KOOPMANS HUIZINGE, op het best der stad Sneek.
2. Een uitmuntend WAGENHUIS en STALLING voor 2 Paarden, met daaraan gelegen TUIN.
3. Eene groote SCHUUR of PAKHUIS, aan den Stadswal.
4. Een net behangen ZOMERHUIS, mede aldaar.

De gegadigden vervoegen zich bij den eigenaar den Heer S. VAN BERG, te Sneek. *Brieven franco.*

Allegenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen *JAN BAKKER*, in leven Kastelein te Nijkerk, worden door deze verzocht, om deswege betaling of opgave te doen, vóór den 1 April 1833, aan den Heer Mr. F. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier.

DE ondergeteekende recommandeert zich in het TEEKENEN en SCHILDEREN van PORTRETTEEN, alsmede in het geven van onderrigt in de Teekenkunst.

Leeuwarden, den 25 Maart 1833. J. H. HEIJMANS.

DE ondergeteekende heeft de eer aan zijne geachte Stad- en Landgeroeten te berigten, dat de affaire als MOLENAAR c. s., aan den Molen genaamd *de Arend*, door hem met den eersten April aanstaande zal worden uitgeoefend. Door eene prompte bediening zal hij zich het vertrouwen zijner vrienden en bekenden trachten waardig te maken, zich ten dien einde minzaam in de gunst en recommandatie aanbevelende.

Leeuwarden, den 22 Maart 1833. P. VLA STRA.

M. I. DUPARC, Negotiant in Effecten te Leeuwarden, adverteert, dat hij dagelijks (except Zaturdags en Zondags) vacceert ter overneming van RECEPISSEN der Geldleening van November 1832, om dezelve te laen converteren in Certificaten 5 pCt. Werkelijke Schuld of Inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, en welke conversie met den eersten April aanstaande geopend zal worden; recommandeert zich in ieders gunst. Leeuwarden, den 19 Maart 1833.

DE ondergeteekende, reeds sedert verscheidene jaren jonge Liederen met het best gevolg voor de Militaire Akademien opleidende, en zich tot zes jonge Liederen van de eerste Familien bepalende, heeft sedert drie maanden eene vakature, die hij gaarne vervuld zag. De Condities zijn bij hemzelf of bij den Heer *REDDINGIUS*, te Assen, te bevragen. C. L. VAN WOELDEREN Velp, bij Arnhem, den 20 Maart 1833.

BEKENDMAKING.

Ten gevolge Zijner Majesteits besluit van den 24 Februarij 1833, no. 1, wordt bij deze bekend gemaakt dat het, in den jare 1829, met Hoopdsdeszelfs toestemming opgerigt lichtgevend Vuurbaken aan de Galamadammen onder Koudum, thans voor vervallen verklaard is geworden, en hetzelfde alzoo is afgeschaff en buiten werking gesteld, van af den 23 Maart 1833.

BEURTSCHIPPERS

Van HARLINGEN op AMSTERDAM vice versa, maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat dezelve op Maandag den eersten April eerstkomende, weder volgens gewoonte van Harlingen zullen varen des morgens ten 6 ure, en in de zomermaanden vroeger, zoo als van deszelfs aanvang af gebruikelijk is geweest; — varende de Nachtschuit alsdan den 31 Maart e. k. voor het eerst weder van Leeuwarden op Harlingen, brengende de Passagiers op den vatenden Beurtman.

De Vracht voor een persoon van Leeuwarden tot Harlingen is in de roef 80 cents, en in de kajuit op den Beurtman f 1 : 75, zoo dat alzoovoor de reis van Leeuwarden tot Amsterdam slechts de geringe som van f 2 : 55 vereischt wordt.

Uit naam der Beurtschippers, J. BOUWKNEGT, Commissaris.

En TUINMAN, gehuwd of ongehuwd, kan dadelijk in dienst treden; adres met gefrankeerde Brieven, ten Kantore deze Courant.